

ГАЛАВЕЧЕР

ХОРИЗОНТИ

2026

НЕУДОБНАТА ИСТИНА ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО

Подготвя ли училището деца за свят, който вече не съществува?

от
Никоleta Илиева
фотографии
Юлиан Донов,
Иван Коловос

Симбиозата между културата, която ражда, развива и съхранява във времето идеи, и бизнеса, който им дава реален облик, превръща ги в действие и чрез тях създава бъдещето, вече шеста година стои в основата на инициативата „Хоризонти“ на списание „Мениджър“. Водени от вярата, че образованието е фундаментът, върху който се изгражда едно мислещо, отговорно и активно общество, решихме да бъде във фокуса на събитието през тази година „Неудобната истина за образованието: Подготвя ли училището деца за свят, който вече не съществува?“.

„Културата играе ключова роля в индивидуалното изграждане на човека, а образованието – в изграждането на неговото критично мислене, и така в комбинация – в изграждането на свободна личност. А оттам – чрез натрупване – в изграждането на активно гражданско общество. Ние знаем, че няма как да има промяна, без да има глас, платформа и двигател. В „Мениджър Медия Груп“ играем своята отговорна роля на двигател и платформа на промяната. Като водеща медия в сферата не можем да следим и да наблюдаваме натрупващите се предизвикателства пред образованието, определяйки ги само като социален въпрос извън икономиката“, с тези думи Александра Мирчева, изпълнителен директор на VM Finans Group и издател на списание „Мениджър“, откри галавечерта.

Специален гост на събитието беше признатият за лидер в областта на образованието и носител на отличието Global Teacher Prize за 2018 г. и редица други награди Андрия Зафираку, която гостува за пръв път в България. Тя изтъкна, че се намираме в критичен момент в развитието на образователните системи не само в България.

„Трябва да разберем, че училищата вече не са основният източник на информация. В продължение на поколения образованието беше изградено върху недостига на знание. Книгите съдържаха знанието. Училищата разпространяваха знанието. Но днес нашите деца, а всъщност и всички ние можем да имаме достъп до знание мигновено... Нека си признаем – системата е много остаряла. Начинът, по който е била създадена, вече не отговаря на реалността“, коментира Зафираку. Според нея училищата днес трябва да развиват мисленето – да сме сигурни в това, че децата развиват умението как да мислят, а не да им налагаме какво да мислят.

Сред другите остарели в днешните условия схващания на образователната система За-

Специален гост на събитието беше признатият за лидер в областта на образованието и носител на отличието Global Teacher Prize за 2018 г. Андрия Зафираку

”

Натаниел Копси:
Не съм против технологиите,
точно обратното, но трябва много
по-внимателно да се обмисля какво
е подходящо за децата.

“

фираку изтъкна тясната дефиниция на успеха, която разчита само на силното представяне на учениците на определени изпити и тестове – в която, видно, много лидери и в артистичните, и в предприемаческите среди не са се вписвали. По думите на Зафираку ключово е развитието на меките умения на децата – как да общуват, как да обличат в думи идеите си, как да бъдат уверени, включително да имат спокойствието да не са съгласни и да изразяват мнението си.

Андрия обърна внимание и на нарастващите предизвикателства, свързани с психичното здраве

на учениците. Тя сподели, че във Великобритания едно на всеки четири деца между 5 и 18 години изпитва тревожност. „Знаем, че тревожността блокира възможността за учене – не можеш да учиш, когато си тревожен. И какво ни казва

това за младите хора? Даваме ли им възможност да оформят начина, по който учат?... Доверяваме ли им се? Често казваме на децата си: „Искаме да бъдете лидери. Искаме да поемате инициатива. Искаме да се изявявате“. Но в крайна сметка даваме ли им реална възможност да водят? И ако не, защо е така?“, попита гостът.

Зафираку се включи и в дискусия с бившия служебен министър на културата Найден Тодоров и посланика на Великобритания в България Негово Превъзходителство Натаниел Копси, която беше модерирана от проф. Веселин Методиев, бивш ми-

”

Найден Тодоров:
Истинската роля на училището не е като източник на факти и информация, а като пространство, в което човек се учи да разбира и използва знанието.

“

нистър-председател и министър на образованието. Освен че училищата трябва да разширят ролята си отвъд източник на факти и информация, Найден Тодоров изтъкна, че образователната система не бива да работи с идеята да създава „еднакви хора“. Той подкрепи твърдението си с пример от симфоничния оркестър, където звучащи заедно различни инструменти създават много по-красива музика от 100 еднакви цигулки. Найден Тодоров изтъкна, че истинската роля на училището не е като източник на факти и информация, а като пространство, в което човек се учи да разбира и използва знанието. Той постави под съмнение идеята, че тези структури съществуват единствено за подготовка на „работници“ за икономиката. По-скоро те учат децата да работят заедно, да поемат отговорност и да се подкрепят взаимно.

Посланик Натаниел Копси отбеляза, че днес много млади хора напускат училище без нужните житейски умения. Според него причината е, че в момента се обучават първите поколения, израсли в свят, доминиран от технологии и социални мрежи, докато в цялата човешка история преди това хората са били принудени да излизат навън, да взаимодействат пряко с останалите.

„Не съм против технологиите, точно обратното, но трябва много по-внимателно да се обмисля какво е подходящо за децата“, заяви посланик Натаниел Копси, като подчерта множеството изследвания за отражението върху децата от прекомерното седене пред екраните.

В този контекст гостите коментираха навлизането на изкуствения интелект и предизвикателствата, които той носи за образованието. Според тях все още няма категоричен отговор как трябва да се адаптират образователните системи, но независимо от технологиите не бива да забравяме, че хората ще трябва да продължават да имат определени знания и да развиват основни когнитивни умения.

Дара Карагьозова, талант на фондация „Йордан Камджалов“

Напитките бяха осигурени от Johnnie Walker

”

Веселин Методиев:
Всеки от нас носи в себе си добро и зло. Може ли всеки път да полагаме усилия да дадем път на доброто.

“

Генерални партньори на събитието са: Johnnie Walker, Avendi, „Метро-реклама“; Levent; Minuty; Bessa Valley; Acqua Panpa. Основни партньори са: UniCredit Bulbank, JTI. Медийни партньори: БНТ; bTV; „Нова Броудкастинг Груп“; Dir.bg.

АЛЕКСАНДРА МИРЧЕВА,
изпълнителен директор на VM Finance Group и издател на списание „Мениджър“

Ще започна с това, че живеем в един изключително контрастен свят, в който има изключителен технологичен напредък, който се движи с безпрецедентна скорост, но повдига въпроса за бъдещето на човешкия труд и за новата роля и място на човешката полезност. Свят, в който виждаме безпрецедентен досег до реална информация, истинска, жива, в реално време, която движи световния ръст и икономиката, но в същото време виждаме и задълбочаващ се контраст и социално разделение. Свят на глобална свързаност, на геополитическа нестабилност. Именно в този свят ние виждаме културата, образованието, науката и социалната сфера да продължават да се развиват под натиска на намаляващите публични ресурси и остаряващите модели на финансиране. Образованието, това е операционната система на едно общество, което движи прогреса, иновациите, развитието. Колко интересен факт е, че близо 60% от учениците в началното училище днес ще практикуват професии, които все още не съществуват. Но дали нашата образователна система е готова да подготви нашите деца за бъдещето? Учебната програма невинаги има добър фокус върху дигиталната грамотност, медийната грамотност, уменията за работа с изкуствен интелект. Програмата ни често се случва да бъде натоварена, теоретична, линейно насочена напред, препускаща в материала, слабо свързана с практически умения и изграждането на меките компетенции като критично мислене, работа в екип, анализ на данни, креативност и предприемаческо мислене. Младите хора днес влизат в пазара на труда, без да имат достатъчно самостоятелност, без да имат дълбока мотивация и двигател и отговорност за собственото си кариерно развитие. Забелязва се, че още в хода, в началните нива на подбор пазарът на труда изисква много повече време за избор на кандидати и тяхното стабилизиране. Работодателите забелязват по-голямо тежестко, по-големи грешки, повече необходимост от надзор, повече необходимост от време за въвеждащи обучения за постигането на базисни компетенции и автономност. И ето тук ще направя връзката между културата и образованието. Културата, това е платформата, която създава ценности, идентичност, нагласи, въображение. Образованието е това, което дава методологията, подхода, нормите, наследството. Културата играе ключова роля в индивидуалното изграждане на човека, а образованието – в изграждането на неговото критично мислене, и така в комбинация – в изграждането на свободна личност. А оттам – чрез натрупване – в изграждането на активно гражданско общество. Ние знаем, че няма как да има промяна, без да има глас, платформа и двигател. В „Мениджър Медия Груп“ играем своята отговорна роля на двигател и платформа на промяната. Като водеща медия в сферата не можем да следим и да наблюдаваме натрупващите се предизвикателства пред образованието, определяйки ги само като социален въпрос извън икономиката.

Мария Касимова - Моасе, писател (вляво)

Виктор Божинов, режисьор

Андрия Зафираку, Александра Мирчева и Левон Хампарциумян

Мария Недина, бивш вицепремиер, Юлиян Попов, бивш служебен министър на МОСВ

Диян Стаматов, Столичен общински съвет

Цветанка Минчева, УниКредит Булбанк

Румяна Босева, Адриан Тодоров, ARS България

Павел Колев, Abbvie, Деян Денев, ArPharm

Петрана Зайкова и Петър Денчев, Tech Industry България

Александра Мирчева, Деница Димитрова, управител на „Мениджър Медия Груп“ (в средата), заедно с Дина Темелкова, победител в МНГ 2025, и екип на Telelink Infra Services

Таня Кръстева, главен редактор на сп. „Мениджър“, Лъчезар Богданов, ИПИ, Левон Хампарциумян, Светла Костадинова, ИПИ (от ляво надясно)

Елена Захариева, „Метрореклама“,
Аксиния Колева, институт „Конфуций“,
Зарина Генчева, Калин Генчев,
„Метрореклама“ (от ляво надясно)

Христо
Борисов, ARS,
и Милена
Драгийска, „Лидл“

Деница
Димитрова, ММГ,
Негован
Йосифович,
Даниела
Йосифович,
Silver Star Motors

Траян Траянов,
„Заедно в час“

Васил Караиванов,
икономист, Мария
Недина, Георги
Иванов, Noble Hire

Таня Кръстева, ММГ,
Аксиния Колева,
институт „Конфуций“,
Димитър Стойчев, „Авенди“,
Владимир Николов, „Фантастико“

Светлин Наков,
„СофтУни“

Явор Гърдев,
режисьор

Мария Лазарова и
Анна Лозанова,
„Mondelez“

